

نام: مریم سادات

نام خانوادگی: سجادی نژاد

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

رشته و گرایش: زبان و ادبیات فارسی گرایش ادبیات کودک

استاد راهنما: دکتر سعید حسام پور

تاریخ دفاع: 1392/7/2

کتاب‌شناسی توصیفی تحلیلی ادبیات کودک و نوجوان ایران از 1300 تا 1370

هدف این پژوهش بررسی و ارزیابی وضعیت کتاب‌های نوشته شده درباره‌ی ادبیات کودک و نوجوان ایران از 1300 تا 1370 است. از همین رو مقرر شد کتاب‌شناسی توصیفی تحلیلی کاملی گردآوری شود. در روش پژوهش با توجه به کتاب‌شناسی‌های فارسی، الگوی پیشنهادی عبدی برگزیده شد که براساس داده‌ها و هدف این پژوهش تغییراتی در آن پدید آمد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد، نخستین کتاب درباره‌ی ادبیات کودک، در سال 1339 به چاپ رسیده و از آن پس تا 1369 بیست و پنج کتاب پژوهشی و پانزده کتاب‌نامه انتشار یافته است، بنابراین در این سه دهه با دوگانه‌ی کتاب‌های پژوهشی و کتاب‌نامه‌ها روبه‌رویم. بیشتر کتاب‌نامه‌ها فهرست کتاب‌های مناسب برای کودک و نوجوان است. کتاب‌های پژوهشی هم درباره‌ی مبانی، تعریف‌ها، ویژگی‌ها و انواع ادبیات کودک، شعر کودک، درست‌نویسی، مراحل خلق یک اثر، صفحه‌آرایی کتاب کودک، تصویرگری و مجموعه مقاله است. بی‌توجهی به جنبه‌های گوناگون ادبیات کودک و دست‌نیافتن به رویکردی ثابت و دقیق در آن، نتیجه‌ای است که از بررسی کتاب‌های پژوهشی به دست می‌آید، این بحران بر اثر بی‌توجهی به پیشینه و نداشتن تعامل و گفتمان نقد بین نویسندگان روی داده است. توجه به ادبیات کودک از دهه‌ی چهل، به شکل درستی آغاز می‌شود و در دهه‌ی پنجاه در کنار کمبودهای موجود، راه درستی را برمی‌گزیند، این جریان در دهه‌ی شصت متوقف شده به اول مسیر بازمی‌گردد. مهم‌ترین مشخصه‌ی دهه‌ی شصت بی‌توجهی به نقد و گرایش شدید به تألیف است. گذری در ادبیات کودکان (1345) بهترین کتاب و نادر ابراهیمی به سبب توجه به موضوع‌های نوین، نویسنده‌ی برجسته‌ی این دوره است.

کلید واژه: کتاب‌شناسی توصیفی تحلیلی، کتاب‌های درباره‌ی ادبیات کودک، سال‌های 1300 تا 1370.